

KASB-HUNAR MAKTABDA TA'LIM JARAYONI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA ZAMONAVIY PEDAGOGNING YONDASHUVI

Noralievna Dildora Abduvalikovna
Farg'ona ICHSHUI kasb-hunar maktabi
Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Kasb-hunar maktabda ta'lim jarayoni samaradorligini oshirishga zamonaviy pedagogning yondashuvi xaqida ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *texnologiya, o'quv jarayonini samaradorligi, pedagogik texnologiya, ta'lim, o'qituvchi, o'quvchi shaxsi, zamonaviy pedagogika.*

KIRISH

Kasb-hunar maktablari, o'quv jarayonini samaradorligini oshirish uchun zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan ishlashadi. Zamonaviy pedagogika, o'quvchilarning faol qatnashishini ta'minlash, ularning qiziqishlarini oshirish va ularni o'zlashtirish uchun innovatsion usullar va texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga oladi.

Zamonaviy pedagoglar, o'quvchilarning individual xususiyatlarini tushunish va ularning eng yaxshi o'rganish usullarini aniqlash uchun boshqa pedagogik modellardan foydalanishadi. Ularning darslardagi faoliyatlari interaktivlik, amaliyotlar, tajribali o'qitish va texnologiyalardan foydalanish orqali o'quvchilarga qiziqishlarini oshirish va ularni o'rganishga ilhomlanishga yordam beradi.

Zamonaviy pedagogika, har bir o'rganuvchining individual xususiyatlari, qobiliyatlari, va o'ziga xos ta'lim usullariga e'tibor beradi. O'quvchi markazda bo'lganligi bilan o'zining erkinligini, o'zlashtiruvchanligini va o'zning o'zlashtirish yo'llarini qo'llab-quvvatlaydi. O'qituvchilar o'quvchilarni tanishuv, talabalarning qiziqishlariga qarab darslarni tartibga solish va o'zlashtirish texnikalarini qo'llash orqali individual ta'limning samaradorligini oshirishadi.

Zamonaviy pedagogika o'qituvchilar va o'quvchilar orasidagi hamkorlikni rag'batlantiradi. O'qituvchilar o'quvchilarni dars jarayoniga yo'naltirishda, ularning fikrlarini eshitishda va ular bilan birgalikda yaratuvchi vazifalarni bajarishda o'z faoliyatlarini o'zgartirishadi. O'qituvchilar va o'quvchilar jismoniy va zihniy qo'llanmalarini bir-biriga qo'llab-quvvatlashadi va o'zaro ishonch va hurmatni oshiradi.

Zamonaviy pedagogikada nazariy bilimlarni amaliyotga yo'naltirishning ahamiyati katta e'tibor qaratiladi. O'quvchilar amaliyot bilan tanishish, o'z fikrlarini amalga oshirish, muammoni hal qilish va ijodiy va yaratuvchi vazifalarni bajarish orqali o'z bilimlarini amaliyotga solishadi. Bunday qilib, o'quvchilar o'zlarini o'zgartirish, o'z tinchliklarini oshirish va o'zlarining o'zlashtirish yo'llarini topish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Zamonaviy pedagogika, texnologiyalardan samarali foydalanishni ham rag'batlantiradi. O'quvchilarni interaktiv elektron darsliklar, internet resurslari, o'z-o'zini baholash tizimlari va boshqa texnologiyalardan foydalanishga o'rgatish orqali o'quv jarayonini qiziqarliroq va samaradorroq qiladi. Texnologiya, o'quvchilarning ma'lumotlarni qidirish, o'rganish va ulardan foydalanishni yanada osonlashtiradi.

Zamonaviy pedagogika o'quvchilarni jismoniy faoliyat va ijodiylik yordamida o'rganishni rag'batlantiradi. Bu o'quvchilarga laboratoriya ishlari, loyihalar, ijodiy vazifalar, o'yinlar va boshqa amaliy mashg'ulotlar orqali o'z fikrlarini ijro etish va yangi ideyalar yaratish imkoniyatini beradi. Jismoniy faoliyat va ijodiylik o'quvchilarning o'z fikrlarini rivojlantirish va o'zlashtirish qobiliyatlarini oshirishga xizmat qiladi.

Yosh avlodning shaxs va sub'ekt sifatida shakllanishi, aqliy rivojlanishi, ta'lim darajasini belgilamasdan turib, o'rta maxsus va oliy ta'lim jarayoni samaradorligini oshirish mumkin emas [1]. Ana shu ezgu vazifalarni amalga oshirish maqsadida 1997 yil 29 avgustda Respublika Oliy Majlisining 9-sessiyasida "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" qabul qilindi.

Kelajagimiz poydevori bo'lgan yoshlarni aql-zakovatli, bilimdon bo'lib etishishda pedagogning o'rni juda katta. Shuning uchun o'qituvchi texnik yoki kimyogar bo'ladimi, u pedagogika, metodika, didaktikani yaxshi o'zlashtirishi kerak.

Jamiyatning ijtimoiy ehtiyojlaridan, fan va ishlab chiqarishning hozirgi darajasidan kelib chiqib, didaktika o'zining o'rganish predmetini rivojlantiradi, masalan; ta'limning maqsadi (u nima uchun o'qitilishi, yosh avlodni nimaga tayyorlash kerak), ta'lim mazmuni (nima o'qitilishi), ta'limni tashkil etishning shakl va usullari (qanday o'qitish), shuningdek, buxgalteriya hisobi va nazorati. natijalari [2]. Didaktika toifalari; ta'lim, ta'lim jarayoni, o'qitish tamoyillari.

Ta'lim jarayoni o'qituvchi tomonidan bilim, ko'nikma, malakalarni yaxlit tashkil etilgan jarayon sifatida berish va ularni o'quvchilar tomonidan o'zlashtirish, turli qobiliyatlarni shakllantirishni ifodalaydi. Bu jarayon Pedagog faoliyati (o'qitish) va o'quvchilarning o'zaro munosabati (o'qish)da ko'rinadi. Ushbu dasturni o'rganish jarayonida o'qitish usullari, o'qitishni tashkil etish shakllari, ta'lim jarayoni toifasiga tegishli innovatsiyalar va texnologiyalarni o'rganamiz.

Ta'lim tamoyillari muhim asosiy qoidalarni o'z ichiga oladi, ular asosida ta'lim samaradorligini (ta'lim va o'quv jarayonining amaliyligini) ta'minlash mumkin. O'qitish tamoyillari ikkita katta guruhga bo'linadi; o'qitish turi va mazmunini aniqlash; ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va mavjudligini belgilovchi tamoyillar [3].

Bugungi kunda ta'lim respublikamizning intellektual va ilmiy qudratini rivojlantirish, jamiyat va oila oldidagi mas'uliyatini tushunadigan har tomonlama barkamol shaxsni shakllantirishni maqsad qilgan. Islohotlar samarasida yangi tipdagi o'rta maxsus ta'lim muassasasi hisoblangan kasb-hunar kollejlarda dars bera oladigan pedagog kadrlar tayyorlash masalasiga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Bugungi kun pedagogi hayotimizda ro'y berayotgan o'zgarishlarning asosiy ishtirokchisi bo'lib, u yetuk, chuqur bilimli mutaxassis, pedagogik mahorat va qobiliyatga ega, o'z ijtimoiy rolini yaxshi biladigan shaxs bo'lishi kerak.

O'qitish eng qadimgi faoliyat turlaridan biridir. Ijtimoiy mehnat taqsimoti natijasida u alohida kasb sifatida ajralib chiqdi. O'qituvchilik kasbiga maxsus tayyorlangan odamlar. Maxsus tayyorgarlikdan o'tgan odamlarda o'rganish faolligi yuqori darajada rivojlangan, u doimiy rivojlanish va harakatda bo'ladi. O'qituvchi o'qitish va uzluksiz o'rganish orqali yashashi mumkin.

O'qish ma'lum bir joyda va vaqtda amal qiladi. Shu nuqtai nazardan, u bir qator protsessual xususiyatlarga ega: bosqichlarga asoslangan amalga oshirish, o'rganilayotgan narsalarni bevosita yoki bilvosita idrok etish; ilgari olingan bilimlarni esga olish; bilimlarni tanish va notanish o'quv vaziyatlarida qo'llash;

- o'rganilayotgan hodisalar haqida fikr yuritish, ularning umumiy va xususiy belgilarini farqlash.

O'qishning o'z maqsadi, vositasi va natijasi bor. Shu ma'noda, bu faoliyatdir. Ammo "o'qish" - bu bir o'quvchining faoliyati emas, aksincha, "o'qish" - bu o'rganish va o'zlashtirish ishlari bilan shug'ullanadigan yoshlarning faoliyati.

- o'qitish va o'qitish muayyan me'yoriy talablar asosida birlashadi va uchinchi faoliyat - ta'limni yaratadi. O'qituvchining faoliyati o'quvchilarning faolligiga olib keladi, o'qituvchi faoliyatidagi izchillik bolalar faoliyatida izchillikni ta'minlaydi. O'qituvchi faoliyatining xilma-xilligi, turli xil vositalar, turli xil ta'lim usullaridan foydalanish bolalar faoliyatining samarali bo'lishiga olib keladi [4]. O'qitish va tarbiyaviy faoliyat jarayonida rioya qilinishi lozim bo'lgan me'yoriy talablar tarbiya qoidalari deyiladi.

XULOSA.

Mustaqil ta'lim olish, ta'lim jarayonida qiyin vaziyatlarda o'qituvchi yordamisiz muammolarni yechishga urinib, shundan keyingina o'qituvchi yordamiga tayanib, o'z xulosalarining to'g'riligiga ishonch hosil qilish muhimligini anglash zarur.

Zamonaviy pedagoglar, kasb-hunar maktablarida ta'limni qiziqarli va samarador qilish uchun o'quvchilar bilan birgalikda ishlash, ularni muammolar va masalalar ustida guruh ishlari orqali o'rganish va ularning mustaqil fikrlarini rivojlantirishga e'tibor qaratadilar. Bunday yondashuvlar ta'lim jarayonini o'quvchilar uchun motivatsionli va maqsadga yo'naltirilgan qilishga imkon beradi va ularning kasb-hunar maktablarida samarali o'rganishlari uchun kerakli bilim va ko'nikmalarini rivojlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ismatova N. B. BOLAJAK O'QITUVCHILARNI INNOVATION PEDAGOGIST FAOLIYATGA TAYYORLASH DAVR TALABI //Scientific progress. - 2021. - Vol. 1. - no. 5.

2. Karimov I.A.Yuksak malakali va intellektual rivojlangan avlodni tarbiyalash-mamlakatni barqaror rivojlantirish va modernizatsiya qilishning eng muhim sharti. - Xalq so'zi - 2012. - 18 fevral.

3. Choriev A., Choriev N. Pedagogika tarixi metodikasi. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi. - T.: "Fan" nashriyoti, 2010. - 173 b.

4. Ismatova NB va boshqalar. Innovatsion texnikalar va ularning ta'limdagi ahamiyati jarayon //Yevroosiyo ilmiy taraqqiyoti bo'yicha ikkinchi xalqaro konferensiya. - 2014. - S. 101-104.

5. Ismatova NB va boshqalar. Innovatsion texnikalar va ularning ta'limdagi ahamiyati jarayon //Yevroosiyo ilmiy taraqqiyoti bo'yicha ikkinchi xalqaro konferensiya. - 2014 yil. - S. _ 101-104.

6. Khatamov, O. K., & Ortikov, S. M. (2019). USE FROM THE INTERNATIONAL EXPERIENCES IN EMPLOYMENT THE POPULATION IN UZBEKISTAN. *Theoretical & Applied Science*, (11), 364-371.
7. Muhammadiyevich, O. S. (2023). Main problems of population employment and ways to solve them. *American Journal of Science on Integration and Human Development* (2993-2750), 1(4), 10-13.
8. Ismatov, S. A., & Ortikov, S. M. (2020). The population bandhini tamines, turmus of regine oshirildi humiliation tagirova and using Uzbekistana characteristic.(foreign experience in providing employment, improving well-being and its specifics for uzbekistan). *Theoretical & Applied Science*, (11), 521-526.
9. Хатамов, О., & Ортиков, Ш. (2019). Аҳоли бандлигини таъминлаш моделлари ва ундан Ўзбекистон шароитида фойдаланиш имкониятлари. *Экономика и инновационные технологии*, (4), 48-59.
10. Xatamov, O. Q., & Ortiqov, S. M. (2019). Models of employment of the population and opportunities for its use in the conditions of Uzbekistan. *Economics and Innovative Technologies*, 2019(4), 8.
11. Mukhammadiyevich, O. S. (2023). Experiences in the study and analysis of population employment in foreign countries. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 10(12).
12. Ortikov, S. M. (2021). Experience in statistical study and analysis of employment in foreign countries. *Thematics Journal of Business Management*, 10(7).
13. Najmiddinov, X. B., Dilmurodov, Sh. N., & Raymkulova, Ch. A. (2021). Inson Ekshalatsiyasida Ammiakni Invaziv Bo‘lmagan Usul Bilan Aniqlash. *TA’LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIIY JURNALI*, 1(5), 50-54.
14. Raimkulova, C. A., Aronbaev, S. D., Vasina, S. M., & Aronbaev, D. M. (2020). Exhaled air as an object of studying the functional state of the organism. *Austrian Journal of Technical and Natural Sciences*, (1-2), 47-51.
15. Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2021). Ekshalatsiyalangan havoda ammiakni aniqlash muammosiga. *Universum: kimyo va biologiya*, (1-1 (79)), 26-34.
16. Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2022). Biomarkerlar va xavflarni baholash. *Universum: kimyo va biologiya*, (1 (91)), 77-83.
17. Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2020). Ekshalatsiyalangan havoni tahlil qilish invaziv bo‘lmagan diagnostika usuli sifatida. *International scientific journal «Global science and innovations»*, 56-58.
18. Aronbayev, D. M., Aronbayev, S. D., Raimkulova, Ch.A., Isakova, D. T., & Shertaeva, A. A. (2021). Suv "tirik" va " o‘lik". elektroaktiv suvning antioksidant va gevşeme xususiyatlari haqida yangi faktlar. *Universum: kimyo va biologiya*, (2 (80)), 26-31
19. Aronbayev, S. D., Aronbayev, D. M., Ismoilov, E. X., Islomov, L. B., Raimkulova, Ch.A., & Juraeva, S. B. (2020). Screen-printed elektrodleri og‘ir metallarning inversion-voltammetrik ta’rifida. *Universum: kimyo va biologiya*, (5 (71)), 22-34.
20. Narbayev, K., & Raimkulova, Ch.A. (2022, February). INDOFENOL USULI BILAN AMMONIY IONLARINI SPEKTROFOTOMETRIK ANIQLASH SHARTLARINI

TANLASH. In The 7 th International scientific and practical conference “Science, innovations and education: problems and prospects”(February 9-11, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 842 p. (p. 161).

21.Raimkulova, C. A., & Xolmurodova, D. K. (2022). BA'ZI KLINIK AHAMIYATGA EGA BIOMARKERLARNI INVAZIV BO‘LMAGAN NAZORAT QILISH USULLARI VA QURILMALARINI ISHLAB CHIQUISH. GEPATO-GASTROENTEROLOGIK TADQIQOTLAR JURNALI, (SI-2).

22.Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2022). POTANSIYOMETRIK OQIM-IN'EKTSIYA SENSORI YORDAMIDA ARALASH TUPURIKNING PH QIYMATINI O‘LCHASH. Universum: kimyo va biologiya, (6-2 (96)), 5-12.

23.Raimkulova, C. A., Narbayev, K. M., Aronbayev, D. M., & Aronbayev, S. D. (2022). AMMONIY IONLARINI SPEKTROFOTOMETRIK ANIQLASH UCHUN INDOFENOL KOMPLEKSINING HOSIL BO‘LISH SHAROITLARINI OPTIMALLASHTIRISH. Norwegian Journal of Development of the International Science, (77-1), 3-9.

24.Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2020). Ekshalatsiyalangan havoda ammiakni ko‘rsatishning vizual-rangli usuli va uni amalga oshirish uchun moslama. Universum: kimyo va biologiya, (7 (73)), 40-42.

13)Raimkulova, Ch.A., & Soibov, X. J. (2023). AVITSENNANING BIZ NAFAS OLAYOTGAN VA CHIQRADIGAN HAVO HAQIDAGI FIKRLARI, UNING TANAGA TA'SIRI. AMMIAKNI INVAZIV BO‘LMAGAN USUL BILAN ANIQLASH. <i>Ta’lim fidoyilari</i>, <i>4</i>(1), 74-78.

25.Raimkulova, C. A., Aronbayev, S. D., & Aronbayev, D. M. (2023). SALIVODIAGNOSTIKA: O‘TMISH, HOZIRGI, KELAJAK. Universum: kimyo va biologiya, (1-2 (103)), 27-37.

26. Isa o‘g‘li, X. A. (2023). O‘ZBEK TERMINOLOGIYASIDA SOHA TERMINLARINING O‘RGANILISHI. THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY, 2(16), 118-120..

27. Xasanov, A. (2023). ETYMOLOGICAL ANALYSIS OF SPECIAL TERMS. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 4(3).

28. ўғли Ҳасанов, А. И. (2023, January). С. АЙНИЙНИНГ “СУДХЎРНИНГ ЎЛИМИ” ҚИССАСИДА ҚЎЛЛАНГАН АРАБЧА ТЕРМИНЛАРНИНГ СЕМАНТИК-СТРУКТУР ТАҲЛИЛИ. In INTERNATIONAL CONFERENCES (Vol. 1, No. 2, pp. 32-37)..

29. Hasanov, A. (2023). STUDY OF FIELD TERMS IN WORLD TERMINOLOGY. Science and innovation, 2(C12), 151-155.

30. Isaevich, H. A. (2022). STUDYING THE NOTION OF TERM IN THE UZBEK AND WORLD LINGUISTICS. British View, 7(4)..

31. Hasanov, A. I. (2022). ANALYSIS OF ECONOMIC AND BANKING TERMS USED IN THE EPIC" DEATH OF A USURER". МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 3(3).

32. Isa o'g'li, H. A. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING “SUDXO‘RNING O‘LIMI” ASARIDA QO‘LLANGAN IJTIMOYIY TERMINLARNING SEMANTIK TAHLILI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 3(8), 5-9.

33. Ahmad, X. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING “SUDXO‘RNING O‘LIMI” ASARIDA QO‘LLANGAN DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMIGA OID TERMINLARNING PRAGMATIK TAHLILI. Science and innovation, 1(Special Issue 2), 574-576.

34. Ahmad, H. (2022). XARAKTERNI TASVIRLASHDA DIOLOG VA MONOLOG. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 858-861.

35. Isa o'g'li, X. A. (2021). RUHIYAT TASVIRIDA PEYZAJNING O'RNI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 2(5), 98-105..

36. Haydarov, O. E., & Qoraboyev, S. M. (2023). YANGI O‘ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYASI MA’NAVIY TARAQQIYOT MANBAI SIFATIDA. Educational Research in Universal Sciences, 2(16), 9-12.

37. Haydarov, O. E. (2023). JAMOATCHILIK NAZORATI TUSHUNCHASI TARIXIDAN. Научный Фокус, 1(7), 1173-1176.

38. Qoraboyev, S. M. (2022). JAMOATCHILIK TINGLOVI–JAMOATCHILIK NAZORATINI AMALGA OSHIRISH SHAKLI SIFATIDA. AGROBIOTEXNOLOGIYA VA VETERINARIYA TIBBIYOTI ILMIY JURNALI, 1174-1176.

39. HAYDAROV, O., & QORABOYEV, S. (2022). O‘ZBEKISTONNING ENG YANGI TARIXI.

40. Hamidovich, N. F., & Erkinovich, H. O. (2020). The Role Of “Honesty Vaccine” In AntiCorruption Prevention. The American Journal of Social Science and Education Innovations, 2(07), 52-61.

41. Kamolovich, B. E., & Hamidullo o'g'li, T. H. (2024). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARI DAVRIDA SOHA MUTAXASSISLIK FANI BO ‘YICHA IQTIDORLI O ‘QUVCHILAR BILAN ISHLASH. Scientific Impulse, 2(18), 125-131.

Abduraxmonov, A. and Askarov, X., 2023. METALL TO ‘SINLI KONSTRUKSIYALAR TURLARINI TAXLILI. GOLDEN BRAIN, 1(3), pp.189-191.

Abduraxmonov, A. and Askarov, X., 2023. METALL TO ‘SINLI KONSTRUKSIYALAR TURLARINI TAXLILI. GOLDEN BRAIN, 1(3), pp.189-191.

Abduraxmonov, A. and Askarov, X., 2023. METALL TO ‘SINLI KONSTRUKSIYALAR TURLARINI TAXLILI. GOLDEN BRAIN, 1(3), pp.189-191.

Abduraxmonov, A. and Askarov, X., 2023. METALL TO ‘SINLI KONSTRUKSIYALAR TURLARINI TAXLILI. GOLDEN BRAIN, 1(3), pp.189-191.

Abduraxmonov, A. and Askarov, X., 2023. METALL TO ‘SINLI KONSTRUKSIYALAR TURLARINI TAXLILI. GOLDEN BRAIN, 1(3), pp.189-191.